Poštarina plaćena u gotovu.

ŽIVOT S CRKVOM

LITURGIJSKI TJEDNIK

SA NEDJELJNOM Sv. MISOM

Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.

Pijo X.

II nedjelja po Uskrsu

God. I. 5. V. 1935. Broj 23.

Boja je ove nedjelje bijela.

SADRŽAJ:

Ovo pročitaj prije sv. Mise. — Nedjelja dobroga Pastira. - Misa dobroga Pastira. — Pjesma o dobrom pastiru.

Sv. Misa II nedjelje po Uskrsu str. 8

Ovo pročitaj u nedjelju i preko sedmice — Za život preko sedmice. — O uskrslom Spasitelju. — Sveci ove sedmice. Malim prijateljima.

Što znači naslovna slika?

Slika hoće da nam barem donekle predoči ljepotu nedjelje i Mise dobroga Pastira. U sredini vidimo d o b r o g P a s t i r a u s r e d o v a c a. Glasovima frule privlači k sebi ovce, koje ga zanešene slušaju. Ovo je ono »poznavanje« iz današnjeg evanđelja. Pri dnu je k r i ž, jer je po riječima poslanice »Krist za nas trpio« i svojom smrću na križu dokazao da nas ljubi više nego iko drugi. Križ je sada znak pobjede pa je ovjenčan. Na vrhu lebdi k o š a r i c a s k r u h o m. I taj je znak iz katakomba, gdje su kršćani presv. Euharistiju slikali kao čudesni kruh kojim je Isus u pustinji nahranio tolike tisuće ljudi, a ipak ga je toliko ostalo da su apostoli napunili svoje košare. Ovaj dakle znak i ovdje oživljava čitavu sliku, jer u sv. pričesti je Isus naš dobri Pastir koji nas hrani nebeskom hranom što ju je na križu pripravio.

Dobar Pastir, kruše pravi,
Ne daj vuku da nas davi;
Ti nas pazi, Ti nam spravi
Žića stan u vječnoj slavi,
Budi nama Isus Spas.

Bože, što nam daješ jesti,
Na zemaljskoj dok smo cesti,
Daj nam ovdje s Tobom sjesti,
Za svoj stol ko braću smjesti.
Među svoje svece nas.

Amen, Aleluja.

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — **II nedjelja po Uskrsu** — Br. 23

Nedjelja dobroga Pastira.

Svake godine čitamo knjigu u kojoj je zaručnica opjevala svoju ljubav prema zaručniku. Ta je zaručnica sv. Crkva, Krist je zaručnik naših duša, a misna knjiga je kršćanska pjesma nad pjesmama. I u toj knjizi otvaramo danas stranicu sa slikom dobroga Pastira. D a n a s j e n e d j e l j a d o b r o g a P a s t i r a, i ta nedjelja spada uprav u uskrsno doba. Sve lijepo i uzvišeno što nam je Crkva o uskrslom Spasitelju i Njegovim darovima pripovijedala i dala, nedjeljom dobroga Pastira hoće da sve to sabere u jedno.

Slika dobroga Pastira je najstarija Kristova slika. Kad sađeš u rimske katakombe, u ta časna grobišta i sakrivališta starih kršćana, neprestano ti je ona pred očima. Razne Kristove slike i znakovi prikazuju jednu ili drugu osobinu našeg Spasitelja, ali slika dobroga Pastira označuje čitava Spasitelja, jer označuje ono bivstveno u njemu: ljubav koja Ga je privela da je i život svoj dao za ovce svoje. K tome još slika dobrog Pastira s ovcom na ramenu ili s ovcama oko sebe lijepo prikazuje i onu tijesnu i nježnu vezu koja veže Otkupitelja i otkupljene. Zato su prvi kršćani najradije slikali Spasitelja kao dobrog Pastira. A i sam je Isus rado uzimao to ime i označivao sam sebe tom prilikom.

Vrlo je vjerojatno da je u mladim svojim danima i sam bio doista pastir te da je pasao ovce svojih roditelja. Tada je On osjetio radosti i žalosti pastirskog života. Možda je koji put morao da traži u pustoš zalutalu ovcu, možda je koju i iz trnja izvadio, a možda je koju izbavio i od vuka. Tada je upoznao mnoge dobre pastire, ali vidio je i kako postupaju slabi pastiri ili najamnici, kako ih je On zvao, osobito kad prijeti pogibelj ovcama.

Ovaj je pastirski život Isusova djetinjstva samo slika i prilika Njegovog pravog pastirskog zvanja. Čovjek, Božja ovčica, zalutao je bio daleko u pustinju i među trnje i drače istočnog grijeha. Radi toga je nebeski Otac poslao svog Sina na zemlju da ovčicu potraži, da je zove, da je nađe i iz trnja izbavi. I On to doista učini. Sa svojim pastirskim štapom, s križem, dade se na put. Opaki vukovi,

sotona i njegovi pomoćnici, htjedoše da Mu otmu ovčicu. Spasitelj se je morao s njima da bori, morao je dapače i da život svoj dade na križu za svoju ovcu. Ali uprav smrću na križu otkupi ovcu te je sada vodi na izabranu pašu, daje im svoje tijelo i svoju krv za hranu, koju im je s križa pribavio.

Razumijete li sada, kršćani, što znači slika dobrog Pastira? Slika dobrog Pastira znači otkupljenje svijeta. Ovčica na Kristovim ramenima je kršćanstvo, ovčica smo svi kršćani, Kristove smo ovčice ja i ti. Ne pozna svatko pastirskog života i nježne ljubavi koja veže pastira i stado, ali svi kršćani poznajemo i osjećamo da je Isus dobar Pastir naših duša, kad je bio spravan da život svoj dade za nas.

Iz svega ovoga jasno slijedi da je slika dobrog Pastira prava uskrsna slika, i da ova nedjelja spada uprav u ovo doba. Svako doba crkvene godine ima svoju Misu o dobrom Pastiru i ova se Isusova slika na razne načine ponavlja uz razne blagdane. Na veliki je petak uvečer Crkva tužno pjevala: »Otide Pastir naš, vrelo vode žive, pri čijem odlasku sunce pomrča.« Krasne li prispodobe: Krist na križu je kao pastir kad se u zapad sunca vraća sa svojim stadom! A i u uskrsnom Ga veselju ne gledamo drukčije: »Uskrsnu dobri Pastir, koji dade život svoj za ovce svoje i udostoja se umrijeti za stado svoje. Aleluja.«

Danas pak evo uskrslog Spasitelja pred nama! Otvara svoja usta i govori: »Ja sam Pastir dobri... ja život svoj dajem za ovce svoje... ja poznajem ovce svoje i moje poznaju mene... i druge ovce imam koje nijesu od ovoga ovčinjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj, i bit će jedno stado i jedan pastir.« Ko da se ne odazove ovako srdačnom pozivu? Ko da ne osjeti sreću što se nalazi u Kristovu stadu? — Neka te, kršćanine, kroz sav tvoj život vodi, hrani i čuva jedini dobri Pastir, Isus, pa će ti i na smrti od radosti zasjati potamnjele oči, kad ti umirućemu zaželi namjesnik dobrog Pastira: »Krist Sin Boga živoga smjestio te u ugodne, vazda zelene krajeve svoga raja, i taj te pravi Pastir spoznao za svoju ovcu!« To će biti najljepši završetak velebne pjesme o dobrom Pastiru i Njegovim ovcama!

Misa dobroga Pastira.

Ne samo lijepa već i laka je današnja Misa. Da je samo malo rastumačimo, pa ćeš sve razumjeti i s užitkom prisustvovati ovoj sv. Misi. Najprije ćeš opaziti da danas na početku nije označena nijedna zborna crkva u Rimu. Na bijelu je nedjelju, kako sam

rekao, bila zadnja zajednička procesija k crkvi sv. Pankracija, gdje su po posljednji put novokrštenici imali posebno mjesto kod zajedničke službe Božje. Tako je nekako i kod ptica. Dok mladi ne mogu još sami da lete, stanuju u gnijezdu a stari ih čuvaju i hrane. Kad im počnu rasti krila, onda ih stari uče letjeti te ih uzimlju sa sobom. Netom pak poletarci mogu sami da lete, idu bez roditelja i traže sebi hranu. Od nedjelje sedamdesetnice pa kroz čitavu korizmu sve do bijele nedjelje vodila je sv. Crkva novokrštenike za ruku k službi Božjoj, a sad su oni mladi poletarci koji mogu i sami da vrše sve svoje dužnosti prema Bogu.

U staro je doba ipak i danas u Rimu bila određena zborna crkva, i to uprav crkva sv. Petra, u kojoj je pokopan prvak apostola. Nema li to lijepo značenje? Dobri je Pastir Isus Krist predao pastirski štap sv. Petru, i Petar je prvi nasljednik dobrog Pastira. Tà uprav Petar je osjetio pastirsku ljubav uskrslog Spasitelja, koji je potražio tu zalutalu ovcu i izbavio je od trnja. Kasnije je pak i sv. Petar pokazao da je pravi pastir kad je kao mučenik dao život svoj za Krista i Njegovo stado. Danas dakle u duhu prisustvujemo sv. Misi na grobu sv. Petra, prvaka apostola i prvog namjesnika dobrog Pastira.

Sad pogledaj početnu pjesmu: prva riječ je o Božjem milosrđu! Milosrđe je najvažnija osobina dobrog Pastira. Psalam nas onda poziva da slavimo dobrog Pastira i u tom slavljenju i sami da uživamo. Početna molitva ide dalje i moli Boga, »koji je poniznošću Sina svojega oboreni svijet podigao«. Razumiješ li ovaj izraz? Riječ je o dobrom Pastiru koji podiže ovčicu iz trnja na svoja ramena. Oboreni svijet je čovječanstvo koje je grijehom palo u svaku nevolju i nesreću. Poniznost svoju pokazao je Sin Božji osobito u gorkoj svojoj muci i smrti na križu. Vidiš, same dvije riječi a kako duboko značenje! A što onda molimo od Boga? Za pravu uskrsnu radost ovdje na zemlji i onda konačno u nebu. Da, kršćanine, radosni moramo biti i neprestano se zahvaljivati dobrom Pastiru što nas je otkupio i izbavio od vječne smrti.

Što misliš ko će nam danas propovijedati u poslanici? Ne sv. Pavao, već sv. Petar, na čijem grobu slavimo sv. Misu. On, namjesnik dobrog Pastira, kao da se danas diže iz svog groba pa nam opisuje kako je dobri Pastir za nas žrtvovao svoj život. Isus je išao pred nama da mi slijedimo Njegove stope. (Kod nas pastir ide iza ovaca, ali na istoku ide pastir pred stadom i ovce ga slijede, uprav stopu za stopu.) Kako ganutljivo opisuje sv. Petar pastirsku ljubav Spasiteljevu: »On nije proklinjao kad su Ga proklinjali... On je grijehe naše sam ponio na tijelu svome na drvo (križa)...

Njegovom ste modricom izliječeni.« A na koncu još jednom lijepa slika dobrog Pastira: »Jer bijaste kao izgubljene ovce, ali sad se obratiste k pastiru i k biskupu duša vaših.« Već na veliku srijedu pokazao nam je starozavjetni prorok Izaija skoro istu sliku: »Svi mi kao ovce zabludismo, svaki svojim putem okrenu, a Gospodin metnu na Nj bezakonja sviju nas.« Kršćanine, misliš li opet na svoje puteve a tek si se obratio pravom Pastiru duše svoje? Malo koristi uskrsno obraćenje ako se opet vratimo na stare grijehe. Posve privrženi i vjerni moramo biti Isusu kao dobre ovce dobrom Pastiru. Tako nas danas opominje sv. Petar.

A sad evo u evanđelju samog Spasitelja te nam govori svojom pastirskom milotom: »Ja sam dobri Pastir.« I sve što Spasitelj dalje kaže, posve nam je jasno. Zaustavimo se samo kod one riječi: »Poznajem ovce svoje i moje poznaju mene.« Dirljivo je već to međusobno poznavanje, ali ipak to nije obično poznavanje kao kad se međusobno poznaju dva čovjeka. Zato Spasitelj nadodaje da On poznaje svoje ovce, »kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca«. To poznavanje znači i uključuje najsrdačniju međusobnu ljubav, najuže međusobno sjedinjenje. Veće ljubavi i većeg sjedinjenja ne možemo zamisliti nego li je međusobna ljubav i sjedinjenje Oca i Sina u presv. Trojstvu. I uprav to Božansko sjedinjenje stavlja Isus kao uzor i sliku našeg sjedinjenja s Njime. A doista je ovo međusobno Božje sjedinjenje i naše sjedinjenje s Bogom ne samo slično, već jedno te isto. Nas s Bogom sjedinjuje milost, a po milosti nam Bog daje samoga sebe i po milosti Bog prebiva u nama. Najjasnije je to kod sv. pričesti. Zato je Spasitelj još jedamput upotrijebio ovu poredbu, i to uprav kad je govorio o našem Euharistijskom sjedinjenju s Njime (Iv. 6, 57): »Kao što je mene poslao živi Otac, i ja živim od Oca, i koji jede mene, i on će živjeti od mene.« Eto, to najuže Euharistijsko sjedinjenje znače ove današnje Isusove riječi o međusobnom poznavanju Pastira i ovaca. Zato ove riječi ponavljamo opet u pričesnoj pjesmi, u onom velikom času kad obnavljamo svoje jedinstvo s Euharistijskim Bogom. Kršćanine, ovo su nebotične visine naše sv. vjere! Često moramo razmišljati, ali nikad nećemo shvatiti da se po sv. pričesti mi združujemo s Bogom, kao što je Otac združen sa Sinom i Sin s Ocem. Ko bi se usudio na tu poredbu i pomisliti da je nije sam Spasitelj nekoliko puta upotrijebio i da je eto i danas ne ponavlja govoreći o međusobnom poznavanju Pastira i ovaca. U sv. pričesti dakle ništa ne gubimo, ništa ne dajemo, već samo primamo, samoga Boga primamo i s Njim se najuže sjedinjujemo, onako tijesno kao što je presv. Trojstvo međusobno tijesno sjedinjeno. A sad uzmite kršćane

koji misle da oni nešto daju Bogu kad pristupaju k sv. pričesti, da Njemu time čine uslugu i da Njemu time iskazuju ljubav. Kako su daleko takvi od evanđeoskog, liturgijskog i Euharistijskog kršćanstva!

Uz početnu, prikaznu i popričesnu molitvu današnje nedjelje molimo još i po jednu molitvu sv. Pija, pape, kojega danas slavimo. Lijepa je uprav veza između ovog sveca i današnje nedjelje dobrog Pastira. I sv. Pijo V je jedan od nasljednika dobrog Pastira sv. Crkve. A nije on samo u njihovom broju, već se doista i u životu iskazao kao pravi pastir. Bog ga je poslao sv. Crkvi uprav kad su na nju navaljivali strašni neprijatelji: izvana Turci, a iznutra protestanti. Turke je svladao pomoću sv. ruzarija kod Lepanta g. 1571, gdje su prisustvovale i galije naših primorskih mjesta. Štetu koju su sv. Crkvi nanijeli protestanti, nadoknadio je time što je odlučno provađao odredbe tridentskog koncila, te nanovo uredio i izdao misal i brevijar te tako obnovio liturgijski život. Sve se te njegove zasluge ukratko spominju u molitvi kojom ga se odmah na početku spominjemo.

Pjesma o dobrom Pastiru.

Nebrojeno je pjesama u svim književnostima svijeta ispjevano iz pastirskog života. I u uzvišenoj, Bogom nadahnutoj pjesmarici Davidovih psalama nalazi se prekrasna pjesma o dobrom Pastiru. U raznim se crkvenim obredima i raznim se Misama moli taj 22. psalam, pa je pravo da ga kršćani što bolje upoznaju i uzljube. Evo ga u prijevodu Rimskog Obrednika:

I.

Gospodin je pastir moj i ničim ne oskudijevam, *
on me odmara na zelenom pašnjaku.
On me vodi na tihu vodu, * krijepi dušu moju.
Vodi me pravednim stazama, * poradi imena svoga.
Da pođem i dolinom smrtne sjene, *
ne bojim se zala, jer si Ti sa mnom.
Štap Tvoj i palica Tvoja, * oni me tješe.

II.

Prostireš stô pred licem mojim * na vidiku neprijateljima mojim.
Uljem mi mažeš glavu, * i čaša moja opojna kako je sjajna!
Neka me milosrđe Tvoje prati, * u sve dane života moga!
Da prebivam u domu Gospodnjem, * u sve dane.

Dvije kitice su dvije slike kojima David slika Božju dobrotu i providnost. U prvoj Ga prikazuje kao dobrog pastira, a u drugoj kao gostoljubivog domaćina. Prvom je kiticom obnovio kralj David svoje drage uspomene na svoju mladost kad je i on u kući svog oca osjetio sve radosti i žalosti pastirskog života. U drugoj se kitici zahvaljuje svima koji su ga gostoljubivo primili kad su ga razni neprijatelji progonili, ali i tu se David pjesničkim poletom uzdiže nad ljude te hvali Božju dobrotu u ljudima.

U prvoj su kitici četiri glavne misli, kako Bog kao dobri Pastir pase, vodi, brani i ljubi svoje stado. Psalme nije Duh Sveti nadahnuo samo zato da se pjevaju po židovskim sinagogama, već u prvom redu, kako tvrde sv. Oci, da do konca svijeta odzvanjaju s ustiju kršćana. A netom ovom psalmu dademo kršćanski smisao, odmah nam je jasno kako je doista sve četiri spomenute pastirske zadaće najsavršenije ispunio dobar Pastir naših duša, Isus Krist. 1. Isus h r a n i naše duše dobrima nebeskog kraljevstva, u prvom redu vjerom koja hrani i zasićuje sve čežnje ljudske duše prema Spasiteljevim riječima (Iv. 4, 13): »Svaki koji pije od vode koju ću mu ja dati, neće ožednjeti do vijeka.« Nego vjera, milost i svi ostali nevidljivi Božji darovi nijesu dostajali dobrom Pastiru, pa nam je pod prilikama kruha i vina ostavio samoga sebe, svoje tijelo za hranu i svoju krv za piće. Presv. Euharistija je onaj »zeleni pašnjak« na kojemu nema oskudice za naše duše; presv. Euharistija je ona »tiha voda« koja krijepi našu dušu. O tom nam svjedoči Isusov govor u zbornici u Kafarnaumu kad je navijestio da će ustanoviti presv. Euharistiju (Iv. 6), o tom nam svjedoči naše vlastito iskustvo kad se Isusom hranimo i od Isusa živimo. — 2. Isus nas v o d i »pravednim stazama«. On ide pred nama kao što pastiri na istoku idu pred ovcama. Čitavo svoje evanđelje sabire sv. Luka u dvije riječi (Dj. ap. I 1) da je napisao knjigu »o svemu što je Isus činio i učio«. Eto, prije je činio pa je nas učio. I što je koji Isusov nauk za ljudsku narav neobičniji i teži, Isus se je potrudio da nam ga olakša svojim posebno dugim i posebno teškim primjerom. Sakrivenost i poniznost ne odgovaraju ljudskoj oholosti, a Sin je Božji ogroman dio svog zemaljskog života proživio sakriven. Ljudskom se srcu opire trpljenje i križ, pa je Sin Božji uzeo križ na svoja ramena i pošao u najstrašniju muku i smrt. Tim nas pravednim stazama kreposti i ljubavi, koja na svijetu zahtijeva trpljenje, vodi naš dobar Pastir. — 3. Kristove staze dakle ne idu samo kroz sunčane krajeve, već prečesto i »dolinom smrtne sjene«. Napasti i gorkosti života, osamljenosti i suhoće duše pribave svakom kršćaninu mnogu getsemansku uru. U tim smo časovima potrebni

posebne o b r a n e, i doista nas dobri Pastir ne ostavlja, već je upravo tada uz nas. Ništa ne može čovjeka da utješi u duševnoj boli i zapuštenosti kao pomisao na Boga koji je sa mnom. »Ti si sa mnom!« - to je velika riječ utjehe, okrepe i pobjede. (Filozof je Kant izjavio o tom retku: »Sve knjige koje sam pročitao, nijesu me utješile kao ova riječ psalmiste.«) — 4. Dobar Pastir iskazuje još jednu l j u b a v svome stadu. U ruci mu je štap i palica. Ko pozna pastirski život, ma da ove dvije riječi ne znače isto. Palica je duga šiba, na jednom kraju zavinuta, a na drugom šiljasta; zavinutim vrhom pastir poteže za nogu ovcu kad zabasa, a šiljastim vrhom podbada ljenive ovce. Štap je pak mnogo kraći i deblji, a služi pastiru za oslon dok stojeći na nogama pazi na stado, a služi mu i za obranu od zvjeradi i od lupeža. Kao što stado mirno počiva kad nad njim brižni pastir bdije oslonjen o svoj jaki štap i sa palicom u ruci, tako možemo i mi, kršćansko stado, živjeti u miru znajući da nad nama bdije svemogući Bog. Lijene će Bog svojim nutarnjim glasom potaknuti na revniji život, a zalutale će svojim milostima upraviti na pravi put. Štap i palica izrazuju dakle veliku ljubav dobroga Pastira i »oni nas tješe«.

U drugoj se kitici prizor mijenja, jer je govor o g o s t o l j u b i v o m d o m a ć i n u. Gostoljubivost je na istoku posebno u časti, pa znamo kako se i Isus jedamput tuži na negostoljubivost farizeja Šimuna te mu u lice predbacuje (Luk. 7, 44 s.): »Uđoh u kuću tvoju, vode mi na noge nisi izlio... cjelova mi nisi dao... uljem nisi pomazao noge moje...« U našem psalmu na pet načina gostoljubivi domaćin iskazuje posebnu ljubav svome gostu: prostire mu stô, glavu mu maže uljem, nudi ga čašom dobra vina, sklapa s njim trajno prijateljstvo i otvara mu svoj dom da kod njega zauvijek ostane. Predaleko bismo otišli kad bismo htjeli da opišemo sve počasti što ih naš Božanski domaćin iskazuje nama, svojim gostima. Svaki kršćanin znade i Isus je to u mnogim prilikama i govorima ustvrdio, da smo mi gosti Božji kad smo sv. krstom ušli u kraljevstvo Božje, gdje nam je prostrt »stol Gospodnji« i gdje nam je pripravljen »kalež spasenja, a u sv. krštenju i u sv. potvrdi smo pomazani sv. uljem da ostanemo prijatelji Božji, da k Njemu dođemo i s Njime vječno budemo.

Krist je u presv. Euharistiji dobar Pastir, a mi hoćemo da budemo Njegove ovce! Krist je u presv. Euharistiji gostoljubivi domaćin, a mi hoćemo da budemo Njegovi gosti! S pjesmom dobroga Pastira u srcu prisustvujmo Misi dobrog Pastira da proživimo jednu lijepu nedjelju dobroga Pastira!

Sveta Misa II. nedjelje po Uskrsu.

Boja crkvenog ruha: bijela.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: **† In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen. Introíbo ad altáre Dei.**

Minister: **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

Ps. 42. - S. **Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.**

M. **Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?**

S. **Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.**

M. **Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

S. **Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?**

M. **Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.**

Misnik: **† U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.**

Pristupit ću k oltaru Božjem.

Poslužnik: **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka.**

P. **Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?**

M. **Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!**

P. **I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?**

P. **Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.**

S. **Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.**

M. **Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.**

S. **Introíbo ad altáre Dei.**

M. **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

S. **† Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**

M. **Qui fecit coelum et terram.**

S. **Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...**

M. **Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.**

S. **Amen.**

M. **Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.**

M. **Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.**

P. **Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.**

M. **Pristupit ću k oltaru Božjem.**

P. **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **† Pomoć naša u imenu Gospodina.**

P. **Koji stvori nebo i zemlju.**

M. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu .... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio ... Zato molim ... sve svete i vas, braćo, da se molite za me ...**

P. **Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.**

M. **Amen.**

P. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom:** (triput se udari u prsi) **moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.**

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.
M. Amen.

S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.

S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Orémus.

M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.
P. Amen.

M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
P. Amen.

M. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.

M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k Tebi da dođe.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Ulazeci k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), oprostiti sve grijehe moje. Amen.

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS. ❄ POČETNA PJESMA.

† Misericórdia Dómini plena est terra, allelúja; verbo Dómini caeli firmáti sunt, allelúja, allelúja.

Ps. Exsultáte justi in Dómino: rectos decet collaudátio.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper et in saecula saeculórum. Amen.

† Milosrđa Gospodnjega puna je zemlja, aleluja; riječju Gospodnjom utvrđena su nebesa, aleluja, aleluja.

Ps. Radujte se, pravednici, u Gospodinu; pravednima dolikuje da Ga slave.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

Glória in excélsis Deo. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus Te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex coeléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe. † Cum Sancto Spíritu in glória Dei Patris. Amen.

Slava Bogu na visini / i na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagosivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. / Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. / † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum. | M. Gospodin s vama.
M. Et cum spíritu tuo. | P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA. ❊ POČETNA MOLITVA.

Orémus. Deus, qui in Fílii tui humilitáte jacéntem mundum erexísti: fidélibus tuis perpétuam concéde laetítiam; ut, quos perpétuae mortis eripuísti cásibus, gáudiis fácias pérfrui sempitérnis. Per eumdem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Pomolimo se! Bože, koji si poniznošću Sina svojega o b o r e n i s v i j e t p o d i g a o, podaj vjernicima svojim vječno veselje, da tako učiniš da uživaju vjekovječne radosti oni koje si izbavio od propasti vječne smrti. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Orémus. Deus, qui ad conteréndos Ecclésiae tuae hostes, et ad divínum cultum reparándum, beátum Pium Pontíficem máximum elígere dignátus es: fac nos ipsíus defendi praesídiis, et ita tuis inhaerére obséquiis: ut, ómnium hóstium superátis insídiis, perpétua pace laetémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.

M. Amen.

Pomolimo se! Bože, koji si se dostojao odabrati blaženoga P i j a za vrhovnog svećenika da suzbiješ neprijatelje Crkve svoje i da obnoviš sveto bogoslužje, učini da nas njegova zaštita brani te tako prianjamo uz Tvoju službu, da se svladavši zasjede sviju neprijatelja radujemo u neprestanom miru. - Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

2) Č I T A N J A.

❊ ČITANJE POSLANICE blaženoga Petra Apostola (I 2, 21—25):

Predragi! Krist je bio mučen za nas i ostavi vama primjer da s l i j e d i t e s t o p e N j e g o v e. On ne učini grijeha, niti se nađe prevara u ustima Njegovim. On nije proklinjao kad su Ga proklinjali, nije prijetio kad je trpio, nego se predao onomu koji Ga je nepravedno sudio. On je grijehe naše sam ponio na tijelu svome na drvo da grijesima umremo i pravdi da živimo, Njegovom ste modricom izliječeni. Jer bijaste kao izgubljene ovce, ali sad se obratiste k pastiru i k biskupu duša vaših.

M. Deo grátias. | P. Bogu hvala.

GRADUALE ❊ PJESMA IZA POSLANICE.

Allelúja, allelúja.
Cognovérunt discípuli Dóminum Jesum in fractióne panis. Allelúja.
Ego sum pastor bonus: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meae. Allelúja.

Aleluja, aleluja.
Prepoznali su učenici Gospodina Isusa u lomljenju kruha. Aleluja.
Ja sam pastir dobri i poznajem ovce svoje i moje poznaju mene. Aleluja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože; kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim Tvoje evanđelje. Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum. | M. Gospodin s vama.
M. Et cum spíritu tuo. | P. I s duhom tvojim.

† SEQUENTIA S.ti EVANGELII secúndum Joánnem (10, 11-16). ❊ † SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (10, 11—16).

M. Glória tibi, Dómine. | P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme reče Isus farizejima: J a s a m p a s t i r d o b r i. Dobri pastir život svoj daje za ovce svoje. A najamnik i koji nije pastir, koji nije vlasnik ovaca, vidi vuka gdje dolazi, i ostavlja ovce i bježi pa vuk grabi i razgoni ovce; a najamnik bježi jer je najamnik i nije mu stalo za ovce. Ja sam pastir dobri i poznajem ovce svoje i moje poznaju mene. Kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca i ž i v o t s v o j p o l a ž e m z a o v c e s v o j e. I druge ovce imam koje nijesu iz ovoga ovčinjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj, i bit će jedno stado i jedan pastir.

M. Laus tibi, Christe. | P. Hvala Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Filio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum bapti-

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) **I utjelovio se po Duhu Svetom iz Marije Djevice i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Prizna-**

sma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

jem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

II. dio: PRIKAZANJE

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Oremus.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M Pomolimo se.

OFFERTORIUM.

Deus Deus meus, ad te de luce vígilo: et in nómine tuo levábo manus meas, allelúja.

PRIKAZNA PJESMA.

Bože, Bože moj, pred Tobom od svanuća bdijem i u Tvoje ime podignut ću ruke svoje, aleluja.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Pokrivši kalež misnik prignut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja. Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama. Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni. Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **O r á t e, f r a t r e s: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**	M. **M o l i t e, b r a ć o, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M. **Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**	P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen,** i onda tiho moli:

SECRETA. * PRIKAZNA MOLITVA.

Sveti prinos neka nam, Gospodine, vazda donese spasonosni blagoslov, da krepošću izvrši što čini otajstvom. Po Gospodinu našem Isusu Kristu ...

Neka nas sveti Tvoji, molimo, Gospodine, posvuda razveseljuju, da osjetimo njihovu zaštitu dok se spominjemo njihovih zasluga. Po Gospodinu našem Isusu Kristu ...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas.

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO.	SLAVOSPJEV.
S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **Sursum corda.**	M. **Gore srca.**
M. **Habémus ad Dóminum.**	P. **Imamo ih kod Gospodina.**
S. **Grátias agámus Dómino Deo nostro.**	M. **Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.**
M. **Dignum et justum est.**	P. **Dostojno je i pravedno.**
S. **Vere dignum et justum est, aequum et salutáre: Te quidem, Dómine, omni témpore, sed in hoc potíssimum gloriósus praedicáre, cum Pascha nostrum immolátus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui ábstulit peccáta mundi. Qui mortem nostram moriéndo destrúxit, et vitam resurgéndo reparávit. Et ideo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus, cumque omni milítia caeléstis exércitus, hymnum glóriae tuae cánimus, sine fine dicéntes:**	M. **Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da Tebe, Gospodine, slavimo u svako doba, ali osobito u ovo vrijeme kad je žrtvovano naše vazmeno janje, Krist. Jer On je pravo janje koje je uzelo grijehe svijeta. On je našu smrt uništio svojom smrću i život je naš obnovio svojim uskrsnućem. I zato s anđelima i arhanđelima, s prijestoljima i gospodstvima i sa svim silama nebeske vojske pjesan slave Tvoje pjevamo bez prestanka govoreći:**
S a n c t u s, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit	**S v e t, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini. † Blagoslovljen koji dolazi**

In nómine Dómini. Hosánna in excélsis.	u ime Gospodnje. Hosana u visini.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim.. i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih.... (sjetimo se živih za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista.

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako učinimo i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA, TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovjedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) **I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.**

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udijeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.	OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.
S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:**	M. **Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:**
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.	**Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast.**
M. **Sed líbera nos a malo.**	P. **Nego izbavi nas od zla.**

Misnik odgovori tiho: **Amen** i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice

Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) **† daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni.**

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Pax Dómini sit semper vobíscum.**	M. **Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.**
M. **Et cum spíritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!**

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla. Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.	**Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.**

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku Mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**	M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**
Dómine, non sum dignus...	**Gospodine, nisam dostojan...** (tri puta kao gore).
Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.	**Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.**

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek.

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO.	❊ PRIČESNA PJESMA
Ego sum pastor bonus, allelúja: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meae, allelúja, allelúja.	Ja sam pastir dobri, aleluja; i poznajem ovce svoje, i moje poznaju mene, aleluja, aleluja.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO.	❊ POPRIČESNA MOLITVA.
Orémus. Praesta nobis, quaesumus, omnípotens Deus: ut vivificatiónis tuae grátiam consequéntes, in tuo semper múnere gloriémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.	Pomolimo se! Podaj nam, molimo, svemogući Bože, da se vazda hvalimo Tvojim darom kojim smo dostigli milost novoga života u Tebi. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
M. **Amen.**	P. **Amen.**
Orémus. Praesta, quaesumus, omnípotens Deus: ut, de perceptis munéribus gratias exhibentes, intercedente beato Pio, Confessore tuo atque Pontifice, beneficia potiora sumamus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum...	Pomolimo se! Podaj, molimo, svemogući Bože, da zahvaljujući Ti na primljenim darovima, zagovorom blaženog **Pija**, priznavaoca Tvoga i biskupa, primimo još obilnija dobročinstva. - Po Gospodinu našem Isusu Kristu...
M. **Amen.**	P. **Amen.**

❊ OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **Ite missa est.**	M. **Idite, Misa je svršila.**
M. **Deo gratias.**	P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti bude, sv. Trojstvo, ugodan poklon sluge Tvoga i daj daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrđu Tvojem bude korisna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. **Benedicat vos omnípotens Deus, † Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus.**	M. **Blagoslovlo vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**

ZADNJE EVANĐELJE.

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spíritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **† Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.**	M. **† Početak svetog evanđelja po Ivanu.**
M. **Glória tibi, Dómine.**	P. **Slava Tebi, Gospodine.**

M. **U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo. koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga.** (Ovdje pokleknemo.) **I R i j e č j e t i j e l o m p o s t a l a i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.**

M. **Deo grátias.**	P. **Bogu hvala.**

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta Zdravo Marijo, jedamput Zdravo Kraljice, jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo,** a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

Sprijeda je rečeno kako ova nedjelja dobroga Pastira lijepo spada u uskrsno vrijeme. Ali ima još jedan razlog zašto nam sv. Crkva upravo danas toliko govori o dobrom Pastiru i Njegovim ovcama. U staro je doba bio običaj da se na današnji dan, na II. nedjelju po Uskrsu, u stolnim crkvama drži d i j e c e z a n s k a s i n o d a ili biskupski zbor, na kome bi župnici - pastiri duša pod vodstvom svog natpastira - biskupa vijećali kako će što bolje i spasonosnije voditi i upravljati Kristovo stado — povjerene duše. Iz svih ovih današnjih čitanja i molitava imali su dakle pastiri da upoznaju svoje dužnosti prema svome stadu, a kršćani svoje dužnosti prema svojim pastirima. Ovu smo misao ostavili da je ovdje još bolje naglasimo, jer zaludu, sav je naš vjerski život obmana i zavaravanje Gospodina Boga i samoga sebe, sav je naš život s Crkvom prazan i samo izvanjski, ako ne p o š t u j e m o, l j u b i m o i s l u š a m o s v o j e p a s t i r e — namjesnike dobroga Pastira, Isusa Krista.

»Neizmjerno zlo naših dana, zbog kojega se ne možemo dosta žalostiti, jest rasijanost, gospodstvo svačega nad jednim potrebnim. Čovjek se gubi u golemom darmaru stvari i misli koje na nj svaki dan navaljuju. Topi se u moru događaja, novosti i najnovijih novosti na svim područjima: u politici, športu, tehnici, industriji, prometu. Pa se uistinu događa da se od samog drveća šuma ne vidi; da se od samoga svačega gubi smisao za velike stvari, za cijelost; da se od samih kritika ne nalazi jaki autoritet.« — Ovako slikovito piše o sadašnjem nemiru i nutarnjoj razdvojenosti u svijetu švicarski župnik Mäder u oduševljeno pisanoj knjižici »Katolička Akcija« u članku pod naslovom »Papa, biskup, župnik.« Članak onda poletno završava: »Jedan Papa! Jedan biskup! Jedan župnik! Tri su koja svjedoče, i ta trojica u nekom su smislu jedno. Jer župnikov je autoritet u biskupovu, biskupov u papinu. I tako je opet istinito: Jedno tijelo i jedan Duh! Jedna vjera! Jedno krštenje! Jedan Bog i Otac sviju! Jedan Krist! Jedna Crkva! — Toliko se govori o miru i jedinstvu. Od toga ništa opravdanije, ništa potrebnije. Apostol bi i danas svom snagom zahtijevao: Trsite se da čuvate jedinstvo Duha u vezi mira. Ali nema crkvenog jedinstva osim na temelju trojednih. Nema jedinstva u župi, ako se župljanin ne drži župnika i dade da na nj ma itko nezvan utječe. Nema jedinstva u zemlji, nego da slušamo službene biskupove naredbe. Nema jedinstva u svijetu, nego ako se mi svi i u svemu pokoravamo

naukama i uputama Sv. Oca. Bliže Papi! Bliže biskupu! Bliže župniku!«

Kršćani, nadam se da me iz ovoga razumijete što hoću ovdje da naglasim! Svi vi koji hoćete da s Crkvom živite, morate da s Crkvom i osjećate! Liturgija je život s Crkvom, ali taj život mora biti uređen. Kršćanstvo nije razliven već visoko ograđen potok. Kršćanstvo nije nesložna već dobro uređena vojska. Kršćanstvo je vidljivo društvo i zato mora da ima vidljivu glavu, jasno određenog zapovjednika. Krist je naša glava, On je naš Otac-Papa, On je biskup naših duša, kako kaže danas sv. Petar u poslanici. Ali taj nebeski Papa i nebeski biskup ima i mora da ima svoje zemaljske namjesnike. Mnogi i mnogi kršćani u tom griješe i govore samo o nekom carstvu nebeskom. Zabluda je zamamna i opasna za čovjeka XX. vijeka. Crkva je Isusovo društvo na zemlji i mora da ima i na zemlji svoje poglavare koji su doista u nerazdruživoj zajednici s vrhovnim, vječnim, Božanskim Glavarom sv. Crkve, ali kojima se uprav radi toga moramo pokoravati kao Njemu samome. Mnogi kršćani, pa i mnogi katolici moraju da u tome isprave svoje mišljenje. Papa, biskup i župnik — tri su namjesnika dobrog Pastira, i sva naša vjernost i privrženost dobrom Pastiru sastoji se u tome da budemo privrženi ovoj trojici! Inače ne spadamo u Kristovo stado pa makar i mislili da smo Kristove ovce. Nijedan pokret, nijedna struja, nijedna oluja, nijedna sila ne smije da nas odijeli od Pape, biskupa i župnika. Naš je narod bio vjeran ovoj trojici više manje kroz svu povijest, i nije propao. I unaprijed mu je sva sreća uz ovu trojicu. Mnogo Papa, još više biskupa i još više župnika svijetli posebnim sjajem kroz naš dosadašnji vijek, i unaprijed će! To je ona velika zadaća Katoličke Akcije, koja je uprav hijerarhijski organiziran apostolat svjetovnjaka koji će živjeti i boriti se za Krista s Kristom uz Papu, biskupa i župnika!

Ovo je samo par misli, ovo je samo poticaj. Potanja primjena ne spada na značaj i na opseg našeg listića. Ali sama je misao usko vezana sa životom s Crkvom!

O uskrslom Spasitelju.

Kako sam vam, čitatelji, obećao, kroz ovo uskrsno vrijeme pregledat ćemo ukratko događaje Isusova života iza uskrsnuća. Rekli smo da ovo četrdesetdnevno evanđelje spada među najljepše što su nam evanđelisti opisali.

Uskrsli se je Spasitelj svojim učenicima objavio i u Galileji, kako im je bio navijestio i po anđelu. Isus je bio Bog, ali je bio i čovjek pa Ga je nešto vuklo da još jedamput na vidljiv način posjeti cvijetne krajeve Galileje gdje je proživio toliko lijepih časova svog zemaljskog života. Osmi dan iza Uskrsa ukazao se je Spasitelj još jedamput učenicima u Jeruzalemu, u dvorani zadnje večere. Tada je bio i Toma prisutan, kako smo zadnji put vidjeli. Tom je osminom završio blagdan pashe i apostoli se povratiše u svoj rodni kraj, u Galileju. Ne spominje nam sv. evanđelje, ali možemo misliti kako su im se njihovi sunarodnjaci rugali kad su se povratili bez Spasitelja te ih smatrali zanesenjacima i ludama, i ako su apostoli znali da je Isus uskrsnuo i da njihovo zvanje nije još dovršeno. Dok su s Njime bili, On se je za sve mislio i ništa im nije falilo, kako su Mu i sami priznali kod zadnje večere, ali sad se je trebalo pobrinuti za jelo. Zato se povratiše svom starom poslu, a kako su apostoli većinom bili ribari, eno ih skupa sedam na obali genezaretskog jezera. Od ove sedmorice sv. Ivan petorici spominje ime: Petar, Ivan, Jakov, Toma i Bartolomej. I ovoj se je sedmorici javio Isus na uprav ganutljiv način, kako nam sve potanko opisuje očevidac sv. Ivan u zadnjem poglavlju svog evanđelja.

Ovako je to bilo. Jednog dana reče Petar kao glava družine i gospodar lađice i mreže: »Idem loviti ribu.« A oni mu rekoše: »Idemo i mi s tobom.« Onda iziđoše i uđoše u lađicu, ali onu noć ništa ne uhvatiše. Dogodilo se to po Božjoj volji da tako bude sve pripravljeno za slijedeće čudo. Žalosni su veslali apostoli prema obali. Ko je kada vidio kako se ribari zlovoljni vraćaju ujutro ako nijesu ništa uhvatili, lakše će shvatiti raspoloženje apostola. Osvanulo krasno proljetno jutro, ali oni žalosni. Nego Bog je često žalosnima najbliži. I doista je Isus već stajao na obali, ali učenici nisu znali da je to Isus. Još je bilo tamno, a opet apostoli nijesu ni pomislili da će im se sada objaviti Isus. I kad ih je upitao: »Djeco, imate li što za jelo?« ne upoznaše Ga već pomisliše da je neko ko hoće da od njih kupi ribe, pa Mu zato odgovore: »Nemamo.« A tada im On dovikne: »Bacite mrežu s desne strane lađe i naći ćete.« Kao uvijek, tako i ovdje Spasitelj traži vjeru od onih koji će biti svjedoci Njegovog čuda. A vidimo da su apostoli tu vjeru doista i imali. I ako nijesu razumjeli kako će sada po danu i baš na desnoj strani uloviti ribe kad nijesu po noći po cijelom jezeru ništa uhvatili, ipak poslušaše i baciše mrežu. I gle čuda! Toliko su uhvatili da nijesu mogli vući mrežu od mnoštva riba. Apostoli odmah uvidiše da je po srijedi čudo,

ali djevičanski se Ivan prvi dosjeti i reče Petru: »Gospodin je!« A kad je Petar to čuo, obuče gornju haljinu, jer je bio samo u košulji, i skoči u more. Ova nam crtica lijepo označuje sv. Petra, njegovu naglost a ujedno i veliku privrženost Isusu. I ako nije lađa daleko od kraja nego oko 100 m, njemu je ipak teško čekati i baca se u more da čim prije stigne do Isusa. Drugi učenici dođoše na lađici vukući mrežu s ribama. A kad siđoše na kopno, opaziše žeravicu postavljenu i na njoj r i b u pristavljenu i k r u h. Isus je dakle sve pripravio, kao dobar otac za svoju djecu. Da im bude obilato, reče im još: »Donesite od riba što ste sad uhvatili!« Dok su se tako ribe pekle na žeravi, uđe Petar opet u lađu da kao glavar družine završi ribolov. Toliko je on puta u životu tako činio, pa i sad mu je uspjelo da su istegli na kraj sve što je bilo u mreži. Tako su apostoli bili zadivljeni da su od radosti počeli brojiti velike ribe i nabrojiše ih 153. Tog se je broja sv. Ivan sjećao još u svojoj starosti kad je pisao evanđelje, dapače mu se čini kao da još gleda sve ono mnoštvo riba pa nadodaje: »i premda ih je toliko bilo, mreža se nije raskinula«. Međutim se je riba ispekla i Isus pozove učenike: »D o đ i t e d a j e d e m o !« Onda Isus uze kruh i dade im, a tako i ribu. Ko će da opiše radost i ljepotu ovog prizora? Treba se u nj uživjeti!

A prije nego pođemo dalje, pogledajmo ukratko: što znači ovaj čudesni ribolov i ručak? R i b o l o v z n a č i o b r a ć e n j e l j u d i, kako je već prije Isus rekao apostolima da će ih učiniti ribarima ljudi. S ovim ih je Isus htio da pouči kako bez Njega neće moći ništa, a s Njegovom milošću sve. A slika ima i nadzemaljsko značenje: uskrsnuli Spasitelj stoji već na čvrstoj obali vječnosti, a apostoli su na nemirnom moru varavog života, i što se više približavaju Isusu, nestaje noći, a nastaje dan jer je Isus svjetlost svijeta. B l a g o v a n j e p a k k r u h a i r i b e z n a č i p r e s v. E u h a r i s t i j u. Starim je kršćanima riba značila Isusa, jer grčki riba = ihtys (početna slova od: Iesus Hristos Teu Yos Soter = Isus Krist Božji Sin Spasitelj). Pečena pak riba znači Isusa, koji se je za nas na križu žrtvovao i tako nam pripravio svoje tijelo za blagovanje. Zato se i glasi jedan lijepi verz sv. Augustina: Piscis assus est Christus passus = pečena riba je mučen Krist. I tako se je Isus objavio ovdje apostolima u lomljenju kruha kao i dvojici učenika u Emausu. Skoro će ih ostaviti i poći u nebo, a ipak nema ništa većega i ljepšega da im dade već samoga sebe.

Poslije doručka kaže I s u s Š i m u n u P e t r u : »Šimune Ivanov, l j u b i š l i m e većma nego ovi?« Isus je sv. Petra toliko puta odlikovao: promijenio mu je ime, za njega platio porez, uzimao

ga sa tri odabrana, kod Cezareje mu je obećao da će na njemu kao na temelju sagraditi svoju Crkvu i da će njemu dati ključeve kraljevstva nebeskog. Što mu je obećao, hoće Isus sada i da preda Petru prije nego uzađe na nebo. Ali kao neophodno potrebit uvjet je ljubav. Samo ako Petar ljubi Isusa, i to više nego ostali apostoli, bit će pravi pastir Isusova stada, pravi namjesnik dobroga Pastira. Sv. Augustin kaže da je s ovim riječima htio Isus da reče Petru: »Ako me ljubiš, Petre, tada ne misli na to, da sebe paseš nego pasi ovce moje, i to kao moje a ne svoje, traži u njima čast moju a ne svoju, gospodstvo moje a ne svoje, bogatstvo moje a ne svoje.« Što će Petar na to? Nedavni su ga događaji opametili. Iza zadnje večere izjavio je Isusu preuzetno: »Ako Te i svi ostave, ja neću!« Sad je ponizan; trostruk pad ga je učinio razboritim. Zato samo odgovori: »Da, Gospodine, T i z n a š da Te ljubim.« Gledajte, s drugima se uopće ni ne uspoređuje, ne zaklinje se, već se samo obraća na Isusa koji sve zna. Isus mu na to reče: »P a s i m o j e j a n j c e !« Izručuje mu duše koje je svojom krvlju otkupio. A onda ga opet upita: »Šimune Ivanov, ljubiš li me?« a Petar priprosto i iskreno odgovara kao i prvi put, pa mu Isus ponovno izručuje svoju vlast nad vjernicima. I sada po treći put upita Isus: »Šimune Ivanov, ljubiš li me?« Razumio je Petar kuda cilja Isus. Tri puta Ga je zatajao, tri puta neka ispovijedi i svoju ljubav. Srce mu se razdire od skrušene žalosti, pa onako iskreno kako je on znao, izjavi Isusu: »Gospodine, Ti sve znaš, Ti znaš da Te ljubim.« Svidila se Isusu ta iskrena i ponizna izjava pa mu reče: »P a s i o v c e m o j e.« Ovim je riječima povjerio Gospodin Petru cijelo stado, ovce i janjce koji idu za njime, t. j. duhovne pastire i vjernike.

Ovo je mjesto u evanđelju jedno od temeljnih kamena kršćanske zgrade. Isus je ovdje sv. Petra postavio za pastira nad pastirima, za vidljivu glavu svoje svete Crkve. Na obali je galilejskog jezera Isus odabrao sv. Petra za prvog Papu. P a p i n s t v o d a k l e n i j e l j u d s k o v e ć B o ž j e d j e l o.

Sveci ove sedmice.

P o n e d j e l j a k : SV. IVAN m u č e n p r e d l a t i n s k i m v r a t i m a. U nastavku onog razgovora između Isusa i sv. Petra, o kojemu je bilo gore govora, Isus je prorekao sv. Petru da će umrijeti mučeničkom smrću i tako posvjedočiti onu ljubav koju je danas ispovijedio. Istom je prigodom Isus svom ljubimcu sv. Ivanu rekao neke tajanstvene riječi, koje su apostoli tumačili kao da Ivan neće umrijeti, što se je doista i obistinilo na taj način da sv. Ivan

jedini od apostola nije umro mučeničkom smrću. Ali zato ni njega nije minuo kalež muke Gospodnje, tim više što se je jednom i sam ponudio da je pripravan da ga popije. Tertulijan nam naime pripovijeda da je rimski cesar Domicijan dao uhvatiti sv. Ivana u Efezu i dovesti ga u Rim. U Rimu je pred t. zv. latinskim vratima bio onda bačen u kotao pun vreloga ulja, iz kojega po Božjoj milosti izađe živ i zdrav. Nakon toga Domicijan ga progna na malen i zapušten otok Patmos u Egejskom moru, gdje je imao mnoga proročka viđenja i po njima onda napisao svoje »Otkrivenje«, jedinu proročku knjigu novoga zavjeta. Iza smrti Domicijanove bio je pušten na slobodu, povratio se u Efez i umro u dubokoj starosti, kako smo govorili u Božićnom broju našeg listića. Na uspomenu ovog mučenja i izbavljenja sv. Crkva je ustanovila ovaj blagdan, koji je ujedno godišnjica posvete bazilike sv. Ivana u Rimu.

Utorak: SV. STANISLAV. Poljska je dala dva sv. Stanislava: mladog Kostku, koji se slavi 13. studenoga, i današnjeg sv. Stanislava, biskupa i mučenika. Kao biskup isticao se osobito u ljubavi prema siromasima, a Bog je na njegovu molitvu i posebna čudesa činio. Kad je poljskom kralju Boleslavu predbacio pokvarenost, zamrzi ga ovaj i nije mirovao dok ga se nije riješio. Dok je sv. biskup bio na oltaru i govorio sv. Misu, opaki ga kralj usmrti svojom rukom. — Danas se u Splitu i čitavoj splitskoj biskupiji slavi SV. DUJAM, biskup solinski. Umro je mučeničkom smrću, a tijelo mu se čuva u stolnoj crkvi u Splitu, kamo je preneseno sjedište solinske biskupije. I ako je crkva posvećena Velikoj Gospi, ipak se obično naziva po sv. Dujmu. Svatko zna da je ta crkva zapravo grobnica cara Dioklecijana, koji je imao palaču na mjestu sadanjeg Splita. Grobnica mogućeg rimskog cara, koji je zadnji progonio i htio da iskorijeni kršćane, postala je grobnicom kršćanskog biskupa i mučenika. Malo je na svijetu tako očitih znakova pobjede kršćanstva i zato su Splićani s pravom ponosni na svoj grad, na svoju stolnu crkvu i na svoga sv. Duju.

Srijeda: SVETKOVINA SV. JOSIPA, ZAŠTITNIKA CRKVE. O blagdanu sv. Josipa u ožujku rekli smo da sv. Crkva slavi još jednu njegovu svetkovinu, i to kao zaštitnika sv. Crkve. Ovaj je blagdan uveo tek Papa Pijo IX, koji je sv. Josipu bio posebno pobožan i njemu izručio sv. Crkvu u onim burnim vremenima. Ali stara je istina, stara koliko i kršćanstvo, da je sv. Josip zaštitnik sv. Crkve. Ne samo da je on mnogo puta na izvanredan način pomogao i pomaže kršćanima u duhovnim i tjelesnim potrebama, već

to je upravo njegova služba da se brine za sv. Crkvu. Jasno će nam to biti netom se sjetimo što je sv. Crkva. Već smo o tome govorili, da je Crkva tajanstveno tijelo Kristovo, da je Crkva Isus koji još i sada živi na zemlji u svojim udovima - vjernicima. A eto, kako se je sv. Josip brinuo za Isusa dok je živio na zemlji, sada se i u nebu brine za Isusovo tajanstveno tijelo, za sv. Crkvu. Kao što je faraon bio postavio egipatskog Josipa za svoga namjesnika te mu izručio svu brigu za prehranu Egipta, a svima koji su se k njemu utjecali, govorio: »Idite k Josipu«, tako se i novozavjetni Josip, Isusov poočim i hranitelj, brine za sve milosti koje su potrebite sv. Crkvi. Zato se i utječe sv. Crkva svaki dan kroz mjesec listopad lijepom molitvom, koju i mi izmolimo danas od srca: »K Tebi se, o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. Za ljubav koja te je s neoskvrnjenom Djevicom i Bogorodicom vezala, i za očinsku ljubav kojom si Dijete Isusa grlio, smjerno te molimo, da baštinu koju je Isus Krist svojom krvlju otkupio, milostivo pogledaš te našoj nevolji svojom moći u pomoć pritečeš. O brižni čuvaru Božanske obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista! Ne daj, predragi oče, da nas okuže zablude i pokvarenost! Budi nam s neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče, u borbi sa vlašću tmine! Pa kao što si nekad Dijete Isusa iz najveće pogibli života izbavio, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih, te nas svakoga pojedinoga trajno uzmi pod svoje okrilje, da uzmognemo po tvojem izgledu i s tvojom pomoću sveto živjeti, blaženo preminuti i u nebu vječno blaženstvo zadobiti! Amen.«

Ova se svetkovina slavi uprav ove sedmice jer je sv. Josip na neki način onaj dobri pastir o kojemu nam govori evanđelje ove nedjelje, i on je namjesnik dobrog Pastira, Isusa. Slavi se pak u srijedu, jer je po mišljenju sv. Crkve svaka srijeda posvećena sv. Josipu. Kako je pak ovo velik blagdan, i ako se ne svetkuje izvanjskom proslavom, vidi se i iz toga što se u Crkvi svetkuje kroz čitavu sedmicu, pa se ista Misa kao danas čita i u subotu ove sedmice, te utorak i srijedu druge sedmice, a kroz ostale se dane spominje u početnoj, prikaznoj i popričesnoj molitvi te se moli slavospjev iz Mise sv. Josipa. — Danas je i SVETKOVINA UKAZANJA SV. MIHOVILA ARKANĐELA na gori Gargano u Italiji.

Četvrtak: SV. GRGUR NAZIJANSKI. Tako se naziva jer se je rodio u Nazijanzu, u Kapadociji. Škole je svršio u Ateni, gdje se je upoznao sa sv. Bazilijem te s njim sklopio uzorno učeničko prijateljstvo, koga se Grgur i pod stare dane mladenačkim zanosom

sjećao, pa je sam zapisao da su poznavali jedino dva puta: u crkvu i u školu. Kad se vrati u domovinu, pobjegne u pustinju, ali se kasnije na opću želju i molbu vrati u rodni grad, gdje je postao biskupom. Kako su u Carigradu bile teške prilike za pravovjerne jer im krivovjerni arijci oteše sve crkve osim jedne, car Teodozije pozove sv. Grgura za carigradskog biskupa. On se pozivu odazove te obnovi i uskrisi zamrlo carigradsko katolištvo. Ali želja ga je vukla neprestano u samoću te se konačno posve povuče i u samoći sveto preminu oko g. 390. Napisao je mnogo dubokih spisa i lijepih pjesama, pa se ubraja među četiri velika istočna crkvena učitelja, a radi dubine njegovih spisa s pravom je nazvan »bogoslovcem«. Radi te dubine posebno ga je kasnije zavolio i naš apostol sv. Ćiril te ga uzeo za svog zaštitnika i vodiča u nebeskoj mudrosti.

Petak: SV. ANTONIN. Kao 16-godišnji mladić uđe u red sv. Dominika i osobito se istakao u trapljenju i pokorničkom životu, a Bog mu je zato dao milost da je posebno uspješno vodio duše. Kasnije je postao nadbiskupom i bio pravi pastir svog rodnog grada Firenze. — U našim se krajevima danas svetkuje PRENOS SV. NAZARETSKE KUĆE. God. 1291. na današnji dan na čudesni je način, po pobožnom pripovijedanju povjesničkih vrela, bila prenesena iz Nazareta na Trsat, odakle je tri godine kasnije bila prenesena u Loreto, gdje je još i sada. Slavni naši knezovi Frankopani sagradiše na Trsatu crkvu, koja je postala jednim od najvećih Gospinih prošteništa u našim krajevima.

Malim prijateljima.

U radosnom smo uskrsnom vremenu, draga djeco! Naše srce mora da je još uvijek puno uskrsnog veselja. Mnogi kršćani tako brzo zaborave na svoje velike blagdane i događaje što ih s njima slave. Netom odlože blagdansko odijelo, netom se povrate na svoj običan posao, eto ti starih ljudi, bez ikakve promjene i poboljšanja. Ko tako brzo zaboravlja velike blagdane, nema onda od njih naravski puno koristi, jer glavni je smisao naših blagdana upravo u tome da nas podignu i da nam označe kršćanski put sve do novog blagdana. Da bi se zato, djeco, barem vi na to naučili, pozabavimo se danas još uskrsnim mislima. Svoje misli sv. Crkva najljepše izražava divnim svojim pjesmama, i evo vam ovdje crkvene uskrsne pjesme (u prijevodu o. Pavelića), koju crkveni službenici toliko puta ponavljaju i mole kroz ovo uskrsno vrijeme:

Na gozbu Kralja Jaganjca
U bijelom ruhu idimo,
Kroz more prošav crveno
Vladaru Kristu pjevajmo!

U svojoj divnoj ljubavi
On pit nam daje svetu Krv,
Ta ljubav Tijelo Njegovo
Ko svećenik prikazuje.

Od krvi se na vratima
Strahovit plaši anđeo,
Put u moru se otvara,
Dušmana vali gutaju.

Naš vazam odsad Isus je,
Vazmeno naše Janje On
I čistim ljudskim dušama
Neokaljani čisti kruh.

O rajska Žrtva istinska,
Što pako si pokorila,
Što pretrgla si smrtni vez
I dar života donijela!

Nadvladav pako slavno Krist
Barjake svoje razvija,
Raj otvara i povlači
Ko sužnja kralja tminskoga.

Da budeš vazda, Isuse,
Veselje naše uskrsno,
Preporođene izbavi
Od grijeha smrti užasne.

Sva slava Ocu vječnome
I uskrslomu Sinu Mu
Sa Tješiteljem Presvetim
U vječne vijeke vjekova. Amen.

Pročitajte, djeco draga, još jedamput pomnjivo ovu krasnu pjesmu, jer je nekoliko teška. Crkvene su pjesme pune dubokih misli kao nijedno drugo pjesništvo. Zato se moramo potruditi da ih shvatimo, a tek kad ih shvatimo, pravo ih uživamo. Svaka kitica ove pjesme, svaki stih, dapače i svaka skoro riječ krije u sebi duboko značenje. Da vam pomognem, djeco, odgonetati njezin smisao!

Gozba o kojoj govori prvi stih, je sv. pričest, gdje nam uskrsli Kralj daje samoga sebe kao Božje Janje. O bijelom smo ruhu govorili zadnji put. Prolaz kroz crveno more je slika sv. krštenja. — Druga nam kitica govori o Božanskoj Isusovoj ljubavi koja je Isusa dovela do križa i na križu Ga žrtvovala. Isus je sam sebe Bogu prikazao, iz ljubavi se je žrtvovao, ljubav je kao svećenik koji ga je žrtvovao. — Zatim opet pjesma uzima sliku izlaska iz Egipta. To vam je dobro poznato iz biblije, pa nećemo ovdje ponavljati, već se samo divite kako su u četiri stiha opisana ukratko sva čudesa koja je Bog po Mojsiji izveo da svoj narod izbavi iz Egipta. — Na uspomenu izlaska iz Egipta jeli su Izraelci svake godine o blagdanu pashe vazmeno janje. Blagovao ga je i naš Gospodin s apostolima na zadnjoj večeri. Ali pjesma nas dalje uvjerava da je Isus pravo vazmeno Janje, koje mi sada blagujemo pod pri-

likama kruha. — Teška je bila Isusova žrtva, ali veliki su i njezini plodovi, jer je ona pokorila pakao, pretrgla smrtni vez i donijela dar života. Kratke riječi, a tako velike stvari! — U šestoj kitici gledamo onda Isusa s uskrsnim barjakom pobjede, kako ga vidimo na velikom oltaru kroz ovo uskrsno vrijeme. Do njega je o lancu vezan strašan sotona, koji nad kršćanima nema nikakve vlasti. Navest ću vam ovdje još lijepu riječ sv. Augustina: »Krist je svezao sotonu, koji samo laje kao vezani pas, ali ugristi ne može, već samo ako mu se kršćanin sam približi.« — Predzadnja kitica je srdačna molitva, tako lijepa da bismo je morali ponavljati osobito kad navaljuju na nas napasti da nas bace u užasnu smrt grijeha. Ko je s Kristom uskrsnuo, komu je Krist vazda uskrsno veselje, taj ne pozna smrtnog grijeha. — Na koncu onda završava sve smjernim poklonom presv. Trojstvu, kao obično u crkvenim pjesmama. Sličan ćemo slavospjev pjevati, ako Bog da, u raju.

Vidite sada, djeco, kako krasne i duboke misli sadržava ova pjesma! Bilo bi lijepo kada biste je naučili napamet, pa je kroz ovo uskrsno vrijeme svaki dan molili. Još imate nekoliko dana uskrsnih praznika, ko će biti tako vrijedan?

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godinu Din 40.

Pojedini broj 1 Dinar.

Uređuje: Sveć. Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:

HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Tisak Leonove Tiskare (zast. Josip Dadić), Split.